

PIŠETA IN UREJUJETA:
Lojze Košorok
in Pavla Gruden

Sovet
(centar)

Ponoči, ko vse spi

Anna P. Krasna

*Ponoči, ko vse spi
in sveti ščip,
zalaja pes v medlo mesečino
poletne noči.*

*V bližnjem logu zapoje slavec
in cesta je tiha,
brez brnečih vozil.*

*Tedaj se pomakne kazalec časa
nazaj, nazaj v domovino
moje mladosti:*

*Na travnikih polnih cvetja
zapojo kose ob zori.
Vse poti do vasi so obrašcene
z zelenim,
v maju belo-cvetočim
trnjevim grmovjem.*

*Zora dneva gine –
brhke grabljice hitijo na polje
sušit seno,*

*ki ga počasni pari volov
in čvrstježih vrancev
vozijo v bele vasi
mojih mladih dni...*

Janez Menart

Semafori življenja

*Iz raja otroštva, z nalitim bencinom,
z izključenim števcem poti in hitrosti,
ob kamnih bežečih spomenikov mladosti,
v predmestje življenja, z nezmanjšanim plinom;*

*vse ožje cestišče, razmišljena glava
in prvo križišče in stoj! semafori,
strah, zdrznjena misel, podplat na zavori
in smerni kazalec in nižja prestava;*

*s križišča v križišče in s ceste na cesto,
na levo, na desno, počasi, hitreje
in sonce slepeče, ki greje in greje,
in v mōro napora razlezeno mesto;*

*hrumenje motorjev, parkirni prostori,
obvezne smeri in možgani na vzvodih
in trudne rokē in drget na prehodih
in, kakor zaspane oči, semafori;*

*še zarja na steklu, še mrak brez obetov,
megla na asfaltu, še lučka, ki kaže
poslednji bencin, in že ost žarometov,
ki tipuje po poti do mirne garaže.*

Kar po domače...

Intervju, ki ga je imel prejšnji teden naš rojak g. Lojze Košorok, etnični in socialni delavec, zg. Danico petrič, radio napovedovalko pri slovenski oddaji, je izzval tako veliko zanimanje, da kot sourednica te naše strani simtram za

V današnji oddaji van želim predstaviti saj bi kar lahko rekla znanka Lojzeta Košorok. Čeravno vas veliko naših poslušalcev osebno pozna, mnogi vsaj na videz, bi nas vseeno že zanimalo nekaj osebnih podatkov. Predsavite se nam prosim!

Hvala, predstavili ste me že sami. Sam sebi ne bom delal reklame. V tujini sem že več polovico mojega življenja, potem lahko sklepate da nisem več rosnost mlad. Ker sem poročen, nisem več zanimiv za mlada in neporočena dekleta, zato bom pač skušal ostati zvest moji Marički. Končno kdor me ne pozna lahko vidi mojo sliko vsak pondeljek, če kupi časopis NAŠE NOVINE za 30c in pogleda stran devet.

Že kmalu po prihodu v Avstralijo ste postal ena goničnih sil pri SDS, pozneje vas srečamo pri delu za slovenstvo skupaj s soprogom na Triglavu. Zakaj ste toliko delali pri društvin?

Moja slabost mogoče - ali ne? Mislim, da sam si kot ljudje dolžni pomagati drug drugemu, posebno to v turini. Človek je družabno bitje in zato tež k družbi. Slovenci smo pač družabni ljudje in smo radi skupaj. Cilj je bil vsekakor, da tudi v novi domovini nadaljujemo z našo kulturo, tradicijami in običaji in da se kot taki uveljavimo med Avstralci, da bi nas spoštovali in da s tem doprinesemo svoj delež novi domovini in družbi v kateri bomo živel. To bi bila dolžnost slehernega Slovenca - posebno pa moralna dolžnost vsakega izobraženca.

No in danes vas najdemo pri prosvetnem in socialnem delu v Jugoslovansko-Australskem Centru v Newtownu. Kako, da vas je živilska pot zapeljala tja? Morda kako naključje ali potreba?

V Jugoslovansko-Australskem socialnem Centru je bistveno drugačno, kto pri večini drugih etničnih društvin. Pri društvinah katera sta omenila, semoral ledino. Delo, za katero smo jim prvi prišleci ugledili pot, so prevzeli mlajši. Izkazalo se je, da je potreba za duhovno izživljanje pri teh dveh društvin minimalna.

Odšel sem tja, kjer je potreba bila še večja in kjer se ljudje zavedajo duhovne revščine in se je ne sramujejo - ampak segajo po pravih vrednotah, vedo da je notranja vzgoja človeka najvažnejša. Da bi zadovoljil tudi svoje težnje, sem se pridružil ljudem ki imajo iste cilje. Najprimernejše mesto za takto delovanje je brezvonomno Etnična šola v Newtownu, ki jo obiskuje 500 otrok.

Razen tega, je okolica Newtouna središče številnih etničnih skupin, kjer se iz dneva v dan pojavljajo težki socialni problemi. In ker imam nagnjenje do ljudi katerim sem potreben sem tu našel izraz svolji ljubezni do človeštva. Ljudje kot posamezniki me zanimajo, skušam jih razumeti in jim biti na uslugo. Razen šole, ki sem jo omenil, obstaja v Newtownu Socialni center kamor se zatekajo potrebni: nasvetov, pomoči in utehe. Smatram, da sem tu našel

odmev svojemu notranjemu klicu.

Ali nam lahko na splošno kaj poveste o tem Centru v Newtownu, kako dolgo obstoja, in kaj vse tam imajo in da Slovenci ta Center nekako ignoriramo?

Potreba je Jugoslovanski center za socialno delo in našo etnično šolo v Newtownu, je odkrila socialna delavka ga. Jovanka Noussair rodom iz Srbije, katera se je oprijela predloga insitritra za socialno zaščito, da se izven mestnega središča velikega Sydneys nujno organizira tako središče. Kar je seveda ga. Jovanka Noussair sprovedla v življenje leta 1975 v Newtownu. Naš Jugoslovanski Centar je žal edini v NSW in eden najrazvitejših v Avstraliji.

In kakšno delo vi opravljate tam?

Ko se je ga Jovanka Noussair lani v septembri vrnila v domovino, nekako 'hočš-nočš', sem bil imenovan da stopim na njeno mesto in da prevzemem njeno delo. Naš Centar se ne bavi izključno s socialno-kulturnimi problemi, ampak je v ožjem stiku in sodelovanju s Komisijo za etnične zadeve. Preko njih posredujemo našim klientom vse informacije s pomočjo katerih bi se novodošli imigranti mogli vključiti s čim manjšimi težavami v živiljski način tukajšnje družbe, da bi se spoznali s svojimi dolžnostmi do države in do svojih pravic. Na nas je tudi borba za zaščito naših pravic kot etična skupina in dosego vseh privilegijev, ki jih imamo kot avstralski državljan. Razen tega preprečujemo vsako diskriminacijo in iščemo čim tesnežo povezavo z ostalimi etničnimi dobrnamernimi skupinami, ker smo vsi člani družine narodov Avstralije. Nacionalni šovinizem, strankarstvo, klikarstvo, klubski patriotizme, kulte osebnosti, vsa negativna gibanja, ki rušijo solidarnost človeške družbe mi absolutno odklanjam. Vse delo našega Centra temelji strogo na človekoljubu. Mi ne priznavamo nikakršne rasne, politične, verske in razredne diskriminacije.

Kot socialni delavec se srečujete z vse mogočimi problemi naših priseljencev. Kateri njihovi problemi so najbolj pereči?

Veliko število problemov se pojavi vsled pomanjkanja znanja angleščine in nerazumevanja avstralskega družbenega sistema. Skoraj vsi problemi so bazirani na pomanjkanju čustvene uravnovešenosti, katere posledice so slabi zakonski odnos, problematični otroci, živčne bolezni, občutek manjvrednosti in osamljenost. Pogosto se srečujemo s problemi ki imajo izvor v finančnih težavah radi trenutne ekonomske krize. Velike borbe vodimo v interesu ponosrečenih, ki imajo zakonsko pravico do določene denarne odškodnine. Iz tega je razvidno, da imamo opravka s socialnimi, pravnimi, zdravstvenimi in finančnimi ustanovami.

In kako jih pomagate reševati?

Naša pomoč je bolj posredna kot direktna! Vsled pomanjkanje angleščine s strani naših klijentov za njih vršimo telefonske pogovore, pišemo prošnje, izpolnjujemo formularje, posredujemo tolmače in jim dajemo vseslošna navodila ter nasvete. Če je potrebno rade volje posredujemo osebno. Razen tega tudi posredujemo prevozna sredstva, začasna stanovanja, varstvo otrok, zaposlitve, nego in pomoč bolnim in ostarelim. Obiskujemo rojake v umobolnicah ter zaporih. Večkrat se zgodi, da klijentu s kupom problemov njegovega zavoženega življenja, nihče več ne more pomagati: vendar ga potrežljivo poslušaš, da se spove svojih "grehov", skuša ga potolažiti, mu daš kak nasvet ali ga pomiluješ. S tem je dobil vsaj do nekaj takozvanega "duševno terapijo" in od tebe je odšel potolažen kot spokornik iz spovednice. Vsekakor pa ne moremo utajiti dejstva, da čestokrat s slučaji, ki so vse drugo kot prijetni, zahajamo z našimi klijenti na središča in policijo.

preskrbljena jo pošljemo začasno v zavetišče. Med tem je posredujemo socialno pomoč v obliki pokojnine. Napotimo jo v tozadenv zakonsko posvetovalnico, obvestimo tozadenv oblast za zaščito otrok - YOUTH AND COMMUNITY SERVICE in sodišče. Ter po potrebi socialnega delavca v soli. Žrtev pjanstva pošljemo v zavode za zdravljenje alkoholizma, če oseba želi na to pristati. V nasprotnem slučaju postane žrtev usode in kar je najslabše, slej ko prej postane breme družbe ki ima vse manj in manj razumevanja za človeške žaligre.

In zdaj naj vas vprašam, še čisto nekaj drugega. Z go Pavlo Gruden urejata slovensko stran NAŠE NOVINE, ali je namen te strani nekako "razčiščevanje" slovenskih razmer oz. kritiziranje naših izseljenskih napak.

Zelo lepo vprašanje. Na najini strani živila izpopolniti tisto veliko vrzel v našem lajčnem tisku, ki zelo pomanjkljivo skrbi za nego in dviranje duhovnih vrednot; preprečiti hiranje narodne zavesti, v upanju proti upanju, da bi nekoč postali složni etnični skupina v vrsti bolj kulturno produktivnih med narodi Avstralije!

Kaj se vam zdi, bi Slovenci v Avstraliji lahko izdajali svoj časopis tedensko?

Da, - ako bi se mi vsi zavedali, da smo kot narod v tujini dolžni obdržati svojo identiteto neokrnjeno!

No in da nebo spremembe, naj pa še vas vprašam, ste poslušalec naših slovenskih radijskih oddaj in kako so vam všeč, ali vam niso všeč?

Kolikor jih morem, jih rad poslušam, sem zelo ponosen, da radio-slopih imamo, vendar bi dal eno pripombo.

Nič ni tako dobro, da bi ne moglo biti boljše! V utehu vsem, ki se trudite pri naših oddajah, lahko rečem le to, da vsem ne boste nikdar ustregli.

Vendar vi vsi opravljate pomembno kulturno poslanstvo, za kar vam bi poslušalci lahko bili le hvaležni! Zato z moje strani iskrena hvala!

Bi morda na koncu najinega kar pestreg pogovora želeli še kaj povedati?

Bi imel eno misel, ki bi joželel poveriti. Strinjam se z mislecem, ki je zapisal: THERE IS NO INDEPENDENT MAN. Po naše bi rki: DA NI ČLOVEKA, KI JE NEODVISEN OD ČLOVEKA. S tem hočemo poveriti, da neodvisnih ljudi ni, da smo vsi odvisni drug od drugega in da smo po naravne zakonu dolžni pomagati drug drugemu.

G. Košorok iskrena hvala za ljubezni odgovore in ker vem da se vam za vaše delo, ki ste ga opravili pri društvinah za Slovence in za delo, ki ga opravljate danes v Jugosl. Centru nihče razumejo in ga zahvaljujem danes jaz v imenu vseh tistih poslušalcev, ki vaš trud razumejo in ga znajo ceniti. Vama s soprogo je za zahvalo namenjena sledenča pesem.

Telefonski razgovor sa Đidom

Halo... Halo... Jeli to moje redno selo?... Jeste!... Oooo, baš fino, a ko je tamo?... Đido! Ti si Đido, staro momče! Pa kako si?... Šta, zar imaš problema?... Uh, uh, uh, žao mi Te ali Ti ne mogu pomoći, vjeruj mi... Šta, fali Ti lova? E vidiš, to i meni fali. Svega imam, ali toga ni za lijek!... Jeste, znam da sam ovdje već godinu dana, ali zato vrijeme nisam stigao ništa skupiti sem tri kredita koji iznose pet stoja mesečno, a pored toga platim "Flet", po naški rečeno stan, onda struja, plin, "Medibank", te nek, "Union" i šta Ti ja znam... Jeste, svašta mi utrapili, ali kako da ne prihvatom, kada neznam šta mi nudi... Ma jok, neznam ni beknuti engleski, pa ne da imam ja problema radi toga, već svi oko mene... Na poslu! Ta lako se snalazim. Imam dobrog predrađnika, sve mi objašnjava, a kada vidi da ne ide, onda što hoće da kaže on nacrt... Jeste, sada je donio neke flomastere u boji i vjeruj mi da dobro crta, pa mislim da će postati slavan likovni umjetnik. Nik prije nego ja englez... Plata! Nije loša. Imam hiljadarku nedeljno bez osam staja, to ti je lova, po vašem dva miliona bez jednog i šest staja...

... A, za ovaj razgovor? Tane pitaj, koštaće me ko pantu pita, ali ajde, obećao sam da će Ti se javiti, pa za staru momčinu, sve se može... Jeste, jeste imam i ovdje prijatelja i engleza i naših i grkljana, ali nisu kao Vi tamo... Ta da, puno prijatelja, puno problema i dogadaja. Baš neki dan su se englezi čudili jednom mom objašnjenju u kojem sam se i Tebe sjetio, a u vezi letećeg tanjira što se ovdje spustio... Ma ne Đido, nisam se sjetio Tebe kao pilota toga tanjira, već sam englezima rekao, da leteći tanjiri nisu ništa čudno, da je to u mome rodnom selu normalna pojava, jer kad se moj prijatelj napije, Đido, onda ne da su leteći tanjiri, već i lonci i šerpe i vangle i viljuške (i to za dvanaest osoba) leteć... Jeste, baš tako sam im ispričao, a onda su o tome pisale i ovdašnje novine... Kako znam? Pa drugi su mi pričali, jer ja se ne razumem u ovu štampu pošto oni jedno pišu, a drugo čitaju... Da, da, pa sam se u vezi toga sjetio i jednog velikog čovjeka iz našega kraja...

... Ta ne, ne velikog, visokog Čapiju, već velikog po nauku, znanju, velikog

Svi radovi konkurišu za 'Njegoševu nagradu'

Aforizmi

slušaj kako ih hvatam; kada rasadujem kupus, ja odmah kraj svake rasade-korena stavim jedan poveći kamen... ta zanm, znam da zec neće glabati kamen, ali čuj zašto ja stavljam kamen kraj svake glavice; zec kada dođe, onako izjutra dok je još rosa da se najede kupusa on onda, kada se najeo, da bi otresao rosu sa brkova, on trzo klima glavom lijevo-desno, a pošto nevidi u stranu, samo napre, on lupi glavom o kamen i pada mrtav, a ja onda oko podneva dolazim sa vrećom i samo

Andrea Gustov Marčok

Vreme je jedina stvarnost koja ne stari.

Kada bi duh bio materijalan; glavonje bi bile najpametnije.

U pogledu znanja ima četiri vrste ljudi: Oni koji neznavaju da neznavaju; oni koji znaju da neznavaju; oni koji neznavaju da znaju; i oni koji znaju da znaju.

Da bi čovekov duh bio uzvišen, treba imati odgovarajuću dubinu.

Mudri su oni koji uvidaju svoje budalaštine.

Kada bi se životinjama za trenutak zaiskrio tračak svesti; zamislile bi boga kao biće slično sebi.

Ljubav bez ljubomore ti je poput bogalja kome se zagubile štakе.

Poroci su nasušni hleb vrlina.

Ko se boji smrti, neka ne ide u crkvu.

Hrabrost se sastoji u znanju u kojoj prilici treba da se stane na "Belegu".

Šta je istina? Istina je kombinacija prostora i vremena; koja se izražava kao inkarnacija večnosti.

Filosofiju glupaci preziru, lukavi je ni podaštivaju, a mudraci se njome koriste.

Milovanović Slobodan

Ti i Ja

Tvoja daljina je sasvim blizu
I krade moj duboki mir
Dono si tvoju neodlučnost
Kao vjetar kad' luta
Da od nje pravim pjesmu o ljubavi
Kojoj neće biti ni kraja ni puta.

Katarajn - Capari Štefica

Aforizmi

"Žena je daleko sposobnija od muškarca da moralno sroza neku drugu ženu, ona poseduje virtuozone, prefinjene manire za to..."

"Danas, moderna psihijatrija postiže izuzetne uspehe u oslobadanju kriminalaca krivične odgovornosti, istini za volju ona ponekad nekoga leči pa čak i izleči..."

"Dok se na nečijoj trpezi nalazi izobilje svega (Npr. specijalitet - doručak od jezika retkih afričkih ptica), drugi bi bili zadovoljni koricom hleba ili šakom obične riže..."

Srdan Čičulić

Neobičan Dan

Juče, celi božji dan sam spavao i celi dan se budio. Zamišljao sam te negde u Beogradu pored Kalemengdana kako lutaš po nekim ulicama poznatim i nepoznatim, kako držiš kišobran u ruci i kako kiša pljušti po tebi. A ti neodustaješ od tvoje šetnje. Juče, celi božji dan sam spavao i budio se. Bio sam spreman i u stanju davati sedam ostalih dana samo da bi te malo gledao makar ne bio ni minuta cela, iako bisve to

bilo malo, jer ja se tvoga lika nikada, nikada nagledati se ne mogu. Juče, bila je nedelja sasvim neobična k'o nijedna pre nje. A ja, zamisli ceo dan sam spavao i ceo dan se budio, jer lakše mi je sve to bilo spavati i buditi se nego da zamislim da te nema pored mene, i ta te celi dan videti neću. Juče, poređ svega sam saznao da nisam smeo ni slučajno da naviknem da te vidim svakog dana, da te gledam svakog dana, i mnogo toga svakog dana. Juče mi je dan bio dugačak kao jedan vek jer juče, ceo dan sam bio bez tebe i ceo dan sam spavao i ceo dan sam se budio.

Pisah pesme u slomljenim papirima, olovkom mozga bezmislene monotonije prstima upopljenim u svoje ruke zalatalim praznim mislima ljudskog zaborava.

Pisah pesme ujednom listu bez krila na tek izniknutoj grani zelenog hlorofila ka struju penušavsi vala umirućih talasa, u dubini sunca i njegove zaspale duše.

Pisah pesme u pogledu jednog dana.

Zoran Brkić

Ako si Čovek, Ako si Brat.

Ako si čovek, ako si brat,
otvori svoje srce, u ovaj čas, u ovaj sat.
Braća i sestre tvoju pomoć čekaju,
dok ruševinama jadni lutaju.

Šta si po naciji, to nije važno,
pruži ruke i brata ucvljenog zagrlji snažno.
Ako si razliku ikada pravio, zauvek prestani,
nikada neznaš šta nose noći, šta nose dani.

Crnogorsko primorje, naš plavi cvet,
bilo je naša dika, za njeg' je znao ceo svet.
Ali u tenu sve se sruši, ode sva lepota,
ostaše nam ruševine, pustoš i strahota.

Mili brate, dali čuješ decu, mrtvu roditelje zovu?
Dali vidiš majke, mrtvu decu traže u srušenom rovu?
Dali osećaš njine boli, dali vidiš suze?
Za rođenima, nepobediva priroda što im uze.

Dali čuješ ranjenika, kako bolno jeći?
Tvoja pomoć njemu može rane da zaleći.
Da' vidiš zemljaka med' ruševinama rove?
On uzalud svoje drage u zagrijaj zove.

Oni tamo tvoju pomoć trebaju, zaboravi ko si.
Neznaš šta i tebe čeka, šta ti vreme nosi.
Koliko imas pomozi, utesi, spasi,
imaj na umu: ČOVEK I BRAT VAŽNO JE DASI.

Vera Stojadinović.